Ročník XI. — Číslo 39. Kvasilov dne 14. října 1936.

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem. 35 gr.

# Hlas Volyně

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

„Kdo seje les, kdo zakládá sad, zřídka se dočká ovoce a užitku, ale jak bídny by byl svět, kdyby proto již nikdo sady zakládati a lesy síti nechtěl.

K. Havliček Borovský.

## Vyslanec dr. Juraj Slávik v Kvasilově

Volyň, zvláště česká Volyň, vítala ve dnech 8. až 10. t. m. vzácného hosta. Zavítal na ni zplnomocněný ministr a vyslanec Československé republiky ve Varšavě, dr. Juraj Slávik. Na své cestě, kterou konal autem, zastavil se nejdříve v Lucku, pak postupně v Rovně, Kvasilově, Zdolbunově a Mírohošti. Odtud pak odejel do Zborova, k Mohyle padlých legionářů.

Do Kvasilova přijel p. vyslanec v pruvodů vojev. referenta p. Scherauze v sobotu dne 10. t. m. o 12. hod. Ve vyzdobené sokolovně kam se dostavili k uvítání místní občané a krojovaní sokolové, uvítal jej konsul a starosta místní sokolské jednoty p. V. Svárovský. P. vyslanec odpověděl proslovem. Při proslovech byly hrány státní hymny. Poté byla p. vyslanci věnována místním sokolstvem kytice. Po projeveném p. vyslancem přání odebrali se pak všichni k prohlídce školy a církve. P. vyslanec se velmi živě vším interesoval. Na pochůzce po obci prohlédl si též hospodářství p. K. Náhlovského S živým zájmem prohlédl si celé hospodářství a vyptával se podrobně hospodáře a hospodyně na poměry a na výsledky jejich práce.

Poté si prohlédl ještě továrnu na hospodářské stroje p. V. Svárovského. Zastavil se u každého dělníka a pohovořil s ním několik slov.

Následoval společný oběd v sále místního hostince, při němž hrála místní kapela. Jménem místních občanů pozdravil p. vyslance p. B. Volf. V přípitku jím vzneseném přál zdaru práci p. vyslance nad sblížením národu polského a československého. Hudba zahrála slovenskou hymnu a p. vyslanec, zřejmě dojat, odpověděl po slovensku. Pravil m. j., že ačkoliv volyňští Češi jsou na tisíc kilometrů vzdálení od Československa přece se mohou státi mostem, spojujícím oba slovanské národy — polský a československý.

Na podnět redaktora V. Perného vznesen pak přípitek na počest Hospodáře Volyňské země p. wojewody H. Józewského a jeho přítomného před stavitele p. vojev. referenta Scherauze. P. referent Scherauz odpověděl výstižným projevem.

V povznešené náladě čas rychle ubíhal a museli jsme se rozloučiti s vzácným hostem, kterého již očekávaly v Zdolbunově.

Pan vyslanec za tu krátkou dobu co byl mezi námi získal si srdce všech občanů kvasilovských a den jeho pobytu mezi námi zůstane navždy v naši paměti.

## Republika Andora.

Španělská revoluce probudila znovu zájem o vše co se děje na Pyrenejském poloostrově. Francie, která se Španělskem sousedí, měla tu sama nepříjemnu situaci. A ještě nepříjemnější je situace pro nejmenší republiku na světě, pro Andoru, která leží přímo na hranicích mezi Francii a Španělském v Pyrenejích.

Při rozloze necelých 500 čtver. kilometrů nemá ani 6.000 obyvatel. Svou nezávislost nikdy neztratila, stojíc pod ochranou Francie i Španělska. Za to platí každoročně 960 franků republice francouzské a 460 franků urgelskému biskupovi.

Podle jedné pověsti Karel Veliký nebo Ludvík Pobožný udělil prý po vítězství nad Maury celé krajině samosprávné zřízení pod ochranou biskupa ze Seo de Urgel.

Ve 13. stoloti dostalo se vévodství andorské sňatkem také pod moc hrabat z Foix, kteří užívali svých práv i později, když se stali navarskými králi a tak se země ocitla poc záštitou Francie. Fakt jest, že Andora více než 700 let uchovala svou neodvislost, dávajíc se střídavě pod ochranu Francie nebo Španělska. Když vévodství nabylo nynějšího republikánského zřízení za francouzské revoluce roku 1789 a tato ústava byla schválena také roku 1810 španělskými kortesy.

Ústava jest ryze demokratická. Vládu tvoří rada, skládající se ze 24 členů volených na čtyři roky hlavami vesnických rodin. Radě předsedá volený president nebo syndik, jemuž je svěřena výkonná moc. Ač není psaných zákonů, jsou zločiny řídké. Celé území jest rozděleno na šest volebních okrsků, odpovídajících šesti důležitějším obcím; každá hlava rodiny má jeden hlas.

Francie i Španělsko jmenuje po jednom místodržícím vikáři (viguier), který si jmenuje jednoho bayle. Mají vybírat roční tribut, ale vedle toho vykonávají i soudní pravomoc. Zločiny rozsuzují vikáři, menší civilní spory urovnávají bayles podle zdravého rozumu, místních zvyků a předchozích případů.

Veškeré úřady jsou čestné, proto není daní, jen občas se platí menší příspěvky na různá společná vydání.

Pozemky dědí zpravidla nejstarší syn. Poněvadž mladším synům v roně se stěžuje uzavírání sňatků, stěhují se mnozí ze země a tak obyvatelstva příliš nepřibývá, ba někdy i ubývá.

Andořané jsou sporé postavy, nemnoho vytáhli a velice čilí. Živí se rolnictvím i pastevnictvím a čas od času také jsou pašeráky. Podloudnictví se nepovažuje za špatné řemeslo, ani není trestáno. Naproti tomu však tu nenajdeme žádného zločince. Kdo chce, aby pošta doručila dále jeho balíky, položí je na okraj cesty, napíše na ně adresu, a více se o ně nestará. Nikdo je neukradne a poštovní autobus, který hlavní cestou jezdí třikráte denně, všechny tyto věci posbírá a doručí adresátům. Doprava balíků a dopisů je bezplatná.

Andořané využíjí každou píď půdy a opatrují svá políčka několik kroků dlouhá a široká, na terasách obložených zídkami z nasbíraných kamenů. Andorské hory chovají železné i olověné rudy, avšak nedostatek paliva nepřeje většímu rozvoji hutnictví.

K cizincům jsou obyvatelé této horské republiky zdvořilí, protože potřebují jejich peněz. Jedině ženy jsou v této v této zemi utiskovány. Muži se jimi dávají takřka obsluhovati. Žena nesmí také navštíviti hostinec.

Hlavní město Andora la Viella jest snad ze všech nejšpinavější, ale má nejslavnější historii. Vedle kostelů nejpamětihodnější budovou je tam Casa del Valls čili parlament, sídlo vlády, kde se také konají všechna úřední jednání. Od konce minulého století sídlí v Andoře stálý zástupce francouzské vlády. Měny se užívá francouzské i španělské.

Republika Andora si uchovala až dodnes svou samostatnost, ale uchová si ji i v budoucnosti?

—e—

## Biologie a svět v budoucnosti.

Biologie, která byla až dosud vědou čistě teoretickou, vstupuje do vývojového stadia, kde se její vliv projeví i v praktickém životě na nejširším podkladě.

Nejpatrnějším bude praktické užití biologie tam, kde přichází do přímého styku s lidmi a jejich okolím. Biologie dovede nejenom působiti na rozmanité druhy zvířat a rostlin, podporovat a chránit jedny, ničit druhé a jiné opět přetvořovat a přizpůsobovat potřebám člověka; biologii potřebujeme však také jako pomocníka k udržování rovnováhy v hospodářství přírody.

**Člověk porušuje přirozenou rovnováhu.**

Člověk všude zasahuje do přirozené rovnováhy přírody. Podporuje rozšiřování rostlin a zvířat v nových oblastech, někdy vědomě a plánovitě, někdy nevědomky. Celé rozlohy půdy pokrývá novými druhy rostlin nebo je zastavuje domy, továrnami, zaplňuje hromadami odpadků anebo kulturními produkty. Vyhlazuje celé druhy a na jejich místo zavádí druhy úplně nové. Jedním slovem: za 5000 let způsobil člověk na naší zeměkouli více změn než příroda za 5 milionů let.

Mnohé změny, o které se přičinil, měly nečekané následky. Kdo by si byl na příklad pomyslil, že nepozorné odhazování jedné kanadské rostliny bylo po celé desetiletí příčinou ucpání téměř poloviny všech vodních cest Velké Britanie? Anebo, že několik pokojových kaktusů, které si opatřily ženy osaměle žijících australských osadníků, bude míti za následek vznik celých bodlavých pralesů ve východní Australii? Kdo mohl předvídat, že vysekávání lesů na pobřeží Jaderského moře a v některých krajích střední Afriky promění tyto krajiny v pouště, na jejichž skalnatém povrchu nezbyla už ani prsť? Kdo by si byl pomyslil, že pokrok v dopravě a z toho následující přenášení nemocí, jako na příklad spavé nemoci do východní Afriky, mázdřivky do Oceánie a velmi pravděpodobně i malarie do starého Řecka by mohly tak změnit průběh dějin?

---

A. J. Čuprov.

## R a d a . *)

Chceš-li prožíti život rozumně a šťastně,
vynasnaž se, a z mládí pravou cestou spěš.
V bohatství, pyšné cti, zábavách podlých, marných
trvalé radosti, pověř mi, nenajdeš.
Nezapomínej nikdy: to je pravé štěstí,
a to jen žití radost p vždy zaručí,
které se ani lidí zlovolnou účastí,
ani též hrou osudu zlého neničí.
Nám k štěstí stálému jsou odkryty tři cesty.
Jedna je z nich: milovat krásu přírody,
ceniti hrozných bouří úžas, slunka blesky,
krásných hor výšky, klidných nížin pohody.
Kdo z mladých let navyk' s radostnou pozorností,
v bylince, květince, ve všem, co oko zří,
viděti půvab form s tajemnou životností,
v tom čisté radosti nikdy se nechmuří.
A druhá cesta jest — to zaměstnanost stálá.
V umění, řemesle, v poznatku mnohých věd —
ve všem bodřících sil záruka neustálá,
věnujem-li jim čas, pominou tíhy běd.
Kovář, kamenotes, vezmou li tluk do ruky,
oráč o úsvitě pospíchá s pluhem svým,
ač těžký úděl jich, neznají nudy muky,
a prostých věcí zdar přináší štěstí jim.
Bližní vždy milovat i v radosti i smutku,
s účastí přátelskou dělit jich nehody,
v pozdravu, účincích, v důvěrném ruky stisku
zažíti vzájemné, duševní pohody —
toť pravý k štěstí klíč: on též jest v naší vůli.
Kdo klíč ten k dvěma těm popředním přidruží,
ten dní svých dlouhý řad i při osudu zvůli
spokojně, vesele, s užitkem bude žít.

Z ruštiny přeložil V. Pelant.

---

*) Básník, prof. moskevské university, A. J. Čuprov, za souhlasem své dcery, jediného dítěte, rozdal všechno své jmění na dobročinný účel, jí však zanechal tuto báseň, za kterou mu byla po celý život vděčna.

---

# Besídka.

K. Jonáš.

## Hlídač rozumu.

### Povídka.

(Pokračování.)

Šturma zase osamotnil. Ale na venek ani mrknutím oka neprojevil, že by ho náhlá ta změna tak trápila, anebo mu vadila. Jen o něco kousavějším byl ještě než dříve, ale to označoval sám chlubivě jako následek postupujícího stáří. „Až sešedivím, budu se rvát jako vlk,“ sliboval někdy v hospodě ustrašeným sousedům, které náhodou potkalo štěstí, že se k nim toho dne pravě přilepil.

Ale doma, když nemohl býti nikým stopován, cítil se přece jen ubohým a opuštěným. Příliš si byl zvykl za ta dvě léta na blízkost ženské bytosti, na její pozorné oči i pečlivé ruce, na vřelé řeči a pocely, než aby pojednou mohl snášet klidně studenou tu prázdnotu, jež ho ze všech stran obklopovala. Zamračen vláčel se po svém domku a bolestně obzíral ona místa, kde kdysi míhala se útlá postava, stále připravena k lsskavému úsměvu nebo k namahavé práci, již tak lehce a ochotně vykonávala — —

Teď docházela k němu dvakráte za den jakási nahořklá babizna s očima opuchlýma, nemluvná i nevlídná, která dráždila a zlobila ho jen stařeckou nedoslýchavostí a nemotornými pohyby třaslavých rukou.

Než nebylo pomoci — — musil se už smířit se svým osudem. Sám tomu přece chtěl. A aby se zapřel, aby zardousil v sobě jízlivou a zarputilou povahu, k tomu nedostávalo se mu už ani síly, ani odvahy. Jediné, k čemu se odhodlal, aby utlumil žhavé své vnitřní zápaly, bylo zmnožení denní dávky piva a kořalky. Upíjel se.

Co stalo se s Vondrovou, kam se uchýlila a jak žije, o tom nevěděl a také po tom ani nepátral. Příčilo se cosi takového jeho pánovitosti. Ona sama pak jen jednou mu ohlásila, že ještě na něho vzpomíná. Obdržel totiž podzimního večera znenadání pomačkané psaní, odeslané z města. A v listu stálo:

Přemilý můj Jeníčku! Já tě nastotisíckrát pozdravu u a líbám, ale mne už v tomto vezdejším životě neuhlídáš a taky ti adres svůj nepovím. Přeju ti zdraví a často v slzách na tebe vzpomínám, což ti tady píšu. Když si tak všecičko rozbírám, tak vidím, žes nebyl zlej, ale srdce a hlas že nemáš v pořádku. Bůh ti odpust, cos mě udělal a jaks mne vyhnal. Líbá tě a zůstávám do hrobu tvoje věrná
Vondrová.

Když řádky ty dočetl, zůstal chvíli jako přimrazen. Oči se mu vytřeštily a prsa vypiala — — Světnicí rozlčilo se ticho, jen tikot oprýskaných hodin vzduchem prorážel. A tu náhle připadlo Šturmovi, že vzadu na krku přejela ho lísavě ženská ruka. Její ruka! Ohlédl se kvapem, ale nebylo tu nikoho. Tma byla za ním, tma hustá, kterou marně snažilo se mdlé světlo visací lampy rozplašiti. Sáhl mimovolně pravicí do prázdna, aby se přesvědčil, že se nemýlil. Ale hned poznal, že páše zbytečnosti a sám sobě dál se do smíchu.

Utekl pak do hospody a zaléval své vzrušení dlouhými doušky. A když se ho sousedé tázali, proč tolik pije, u-

### Domácí a dravá zvířata.

To jsou příklady, které bijí do očí. Jiných příkladů, které nejsou tak patrné, najdeme všude plno. Kdybychom na příklad zřídili přírodní park pro vzácné ptáky a poskytli jim tam naprostou bezpečnost, viděli bychom možná, jak se nějaký zcela obyčejný, odolný druh množí do nekonečna a vzácné druhy, pro které jsme vlastně park zřídili, jsou stále více zatlačovány. Jsme krátce svědky toho, jak se následkem zcela bezvýznamné, civilisací způsobené změny rozšiřuje po anglických krajích v hejnech špaček. Nebo zvyšujeme výkonnost našeho dobytka, abychom záhy shledali, že spase celé pastviny, které by jinak stačily úplně pro méně náročná zvířata. Nebo se klidně pustíme do hubení dravců, ohrožujících naše domácí zvířata — na příklad jestřábů, kteří nám hubí drůbež a pernatou — a potom poznáme, že tím jen odstraňujeme závoru, kterou příroda položila rozmnožování myší a jiných hlodavců, kteří rolníka připraví o celou úrodu.

Jedním slovem: naše lidská činnost mění všude přírodu a zasahuje do její přirozené rovnováhy, ať už o tom víme nebo ne. Abychom mohli zabrániti tomu, aby takové změny neuvedly do přírodního hospodářství jen zmatek a nepořádek a aby nepřinesly více škod než užitku, jak tomu často bývá, musíme se snažit provádět je účelně a plánovitě a porušenou rovnováhu obnoviti tak, aby odpovídala našim účelům. (Zlín.)

## Dopisy.

Ze Lvova.

V minulém čísle „Hlasu Volyně“ byl otisknutý článek, který nemohu nechat bez povšimnutí. Poukazuje v něm „Přítel“ na to, že středoškolská a vysokoškolská mládež se odcizuje našemu veřejnému životu. Chtěla bych něco napsati o té věci a vynasnažím se býti naprosto objektivní. Je pravdou, že studující mládež málo si všímá našeho veřejného života. Jest to smutná skutečnost, neboť zdálo by se, že právě ona by měla nejvíce v něm působit. Ale vina není pouze po straně studujících. Studie ať střední nebo vyšší zaměstnávají mládež během školního roku tak, že je skoro vyloučeno věnovat se ještě jinému oboru kromě nich. Nelze také pominouti to, že mnohdy student při svých studiích má třeba také hmotné starosti ať menší, nebo větší. O prázdninách, mají studenti volný čas ale tu jsou zase dvě překážky, které nedovolují mu úplně věnovat se našemu životu. Především veřejná činnost není taková, aby možno bylo věnovat se ji chvílkově. Co je platný i ten nejhorlivější člen spolku, když on pracuje jen 3—4 měs. a ostatních 8 nedělá nic a vlastně ani ve spolku není? Vždyť takového by tam ani nechtěli! A to si moc dobře uvědomuje každý student, ví, že než pozná ten život a vpraví se do něho už aby zase šel pryč a než se vrátí, situace zase se může změnit a proto ani nezačíná. Příliš vážně on pojímá své povinnosti než aby se jim věnoval jen pro ukrácení dlouhé chvíle o prázdninách. Druhou překážkou je nedůvěra okolí, nedůvěra těch, kteří toho vzdělání nemají, kteří si myslí, že on se hned tady začne roztahovat, že se začne chlubit svým vzděláním, že bude chtít provádět různé reformy a t. d. A ta druhá překážka je mnohem silnější a jistě ji každý student poznal. Nejeden z nás, studujících, pozorujíc veřejný a spolkový život ve svém prostředí a srovnávaje ho s organisací ve svém domově má příležitost vidět jeho chyby a přednosti a tu chtěl by třeba poradit tu neb onu změnu, chtěl by mu dodat více života a rychlejší spád, čehož nejčastěji postrádá spolek na venkově a zatím narazí na nedůvěru, neochotu ne-li vyloženě nepřátelství. A jeden nebo dva nepodařené pokusy sblížiti se z mládeží odeberou úplně chuť k další práci.

Netřeba však tak pesimisticky se dívat do budoucnosti. Studující mládež málo se věnuje veřejnému životu ale jsem jistá, že až doroste a dostuduje, tenkráte jako dospělí a uvědomělí občané se mu oddají a plně vynahradí svoji nyňější zdánlivou netečnost. Pravím zdánlivou, neboť teď ona sbírá síly znalosti a zkušenosti aby ich potom mohla využíti.

Studentka.

## Kronika.

„Člověk odumřel v člověku.“

Při zahájení „Týdne milosrdenství“ v Poznani, kdy mají býti uspořádány sbírky pro nezaměstnané a chudé, pronesl řeč primas kardinál Hlond a vylíčil hrozné následky vlády bolševismu v Rusku, kde již milony lidí zemřely hladem a letos čeká taková smrt opět na milion lidí. Bolševismus hlásá nejhorší egoismus, jenž má určovat poměr lidí k sobě. Život se v sovětském Rusku proměnil v brutalní boj o nejzákladnější životní možnosti. Člověk se jeví člověku jen jako neú-

---

škubl se jízlivě a vybuchl: „Hlídám svůj rozum, aby mi nevyvedl nějakou hloupost.“

Ano, hlídal jej! Bál se, aby se mu cosi v mozku živelně nehnulo a nedonutilo ho k zbabělému ústupu — před Vondrovou. Však rýpalo to tam chvílemi vybízivě a záludně: „Jdi za ní do města, vyhledej ji —!“

Ale ovládl se a měl potěšení nad svým vítězstvím. Uhlídal svůj rozum. „Kdyby ještě jednou psala, snad popom —!“ Té jediné naději popřál v srdci jakéhosi útulku — —

Ale Vondrová už o sobě nedala nikdy vědět. To jej přece jen uráželo a on takto měl o příčinu více k častějším návštěvám hospodských místností — — Řemeslo zatím hynulo, pole chřadla a chalupa sténala pod tíží hromadících se dluhů — —

A naposled shlukli se věřitelé, vše prodali i roznesli. Šturma stál tu oškubán jako žebrák — —

Starosta dal si ho zavolat a nabízel mu z milosrdenství jakési služebnické místo u obce — —

„Cože, já vám sloužit, já?“ rozkatil se na něho kožešník, „ani za tisíce, žabaří! Dobře svůj rozum hlídám!“

A pyšně odcházel od starosty, jakoby byl náhle zbohatl.

A ještě téhož dne vypravil se z městečka do hor, kde stavěli novou lokální dráhu — — Lidu se tu chumelilo bezpočetně, mladého i starého — a skoro vesměs otrhaného. Šturma se ve svých šatech vyjímal se mezi nimi jako dvořenín.

Pokřikovali na něho a tahali jej za šosatý kabát. Ale s klidem povýšence ubíral se přímo k dřevěnému baráku, v němž zadávala se práce.

Tlustý partafír se zelenavou skvrnou pod levým okem div se nerozchechtal, když viděl jej vcházeti.

„Co pak ty zde chceš v tom ulízaném fráčku?“ vítal ho posměšně.

„Práci a jen práci!“ odvětil zpupně kožešník.

Partafír se zarazil a v uchu malíčkem se pošťouchal.

„Jaký to máš divný hlas, až do duše řeže!“ ozval se za okamžik a hlavou povážlivě zakýval.

„Tak i zde mně ten hlas překáží?“ vykřikl divoce Šturma a udeřil se pěstí do prsou.

„I ba ne! Však my ti už jakýk ohoblujem!“ zařehtal se partafír a zapsal rychle kožešníka do usmolené knihy.

„Můžeš jít!“ poručil mu pak řízně. Šturma se vzpřímenou hlavou a vypiat u hrudí přikročil ke dveřím, otevřel je prudce a zapadl do vlnícího se zástupu hučících trhanů — —

*

Špatně se vedlo Šturmovi mezi trhany, tuze špatně. Nejen proto, že jim „kamarádi“ opovrhovali, poněvadž měl lepší kabát než oni, ale hlavně z té příčiny, že nedovedl s motykou zacházet. Hbitý dozorce Kryška lasičím pohledem stále ho stopoval a neurvale peskoval. Kožešník uvnitř vřel, ale přece jen svou povahu přemáhal.

„Však se tomu do týdna naučím!“ utěšoval se v duchu. Ale nenaučil.

Dával sice pilný pozor a svaly co nejvíce napínal, až zdálo se mu, že vykonává tytéž pohyby a zákopy jako jeho sousedé — než přece jen se mýlil; motyka jeho příliš lehce dopadala a půdu chabě jen prorývala.

(Dokončení.)

prosný soupeř v boji o sousto chleba. Zvířeckost převládá nad lidskostí v člověku. „Člověk odumřel v člověku.“ Kardinál dále pravil, že nikoliv z bázně před komunismem, jenž hrozným způsobem ohrozuje celý svět, musí všichni přispěti darem pro chudé v Polsku, nýbrž proto, aby se projevila národní solidarita.

**Podzimní akce osazování cest stromy v rov. povětě.**

Wydział Powiatowy v Rovně letos na podzim opět vysadí přes 5.000 stromků na cestách v délce asi 30 km.

**Nemocnice pro zvířata v Rovně.**

V neděli dne 27 září bylo slavnostní otevření nemocnice pro zvířata. Bude to největší nemocnice na Volyni tohoto druhu. Postavená jest nákladem 40 000 zl. poviatovým samosprávním svazem.

**Letecké pumy ničí vojska madridské vlády.**

Úřední zpráva praví, že na různých frontách bylo málo činnosti, protože velitelství povstalců rozhodlo, aby vojskům na frontě toledské byl poskytnut jeden den odpočinku. V poslední chvíli došla zpráva, že povstalci dobyli Hoyo de Pinares a El Tiemblo, kde jsou důležité údolní přehrady a elektrárny, zásobující hlavní město Madrid elektrickou energií.

**Společnost národů v činnosti.**

Na pořadu zasedání rady Společnosti narodů bylo 25 bodů; mezi nimi stížnosti menšin, Palestina, zrušení finanční kontroly Rakouska, plán hospodářské konference, plán nové odzbrojovací konference, reforma Společnosti národů, otázka locarnská a Gdansko. Úloh bylo tedy víc než dost, jen je rozřešit!

**Vláda Paraguaye postavila komunismus úplně mimo zákon.**

Vláda paraguayská vydala zákon, jímž se prohlašuje komunismus za hnutí, stojící mimo zákon. Jakákoliv komunistická činnost bude trestána žalářem až do 4 let. President republiky je zmocněn komunisty kdykoliv konfinovati, aneb nařiditi jejich vyhoštění ze země.

**Měnový zákon v Československu.**

Vývoj měnových poměru ve Francii Švýcarsku, Italii a Holandsku vyvolal obdobná opatření i v Československu. Jednání vlády o stanovení definitivní hodnoty Kč nebyla snadná. Zatím co většina států provedla devalvaci neočekávaně, aby se předešlo spekulaci a zbytečným zmatkům, v Československu se to neobešlo bez veřejné diskuse a dlouhého hohodování mezi politickými stranami. 8 X. t. r. konečně poslanecká sněmovna zákon o úpravě čsl. měny schválila hlasy celé vládní většiny. Strany oposiční se vyslovily proti devalvaci. Den nato ohlasoval zákon také senát. Ministerská rada potom rozhodla o definitivní hodnotě Kč v poměru ke zlatu, a to ve výši 31 21 miligramů ryzího zlata, místo dosavadních 37.3 miligramů. To znamená devalvaci o 16 proc. proti dosavadní hodnotě Kč. Tato konečná úprava čsl. měny podle soudu odborníků zabezpečuje vývoz do zemí zlatého bloku, v nichž procento devalvace je o něco vyšší. Hlavní povinností vlády nyní bude, aby energicky čelila zdražování na vnitřním trhu, jenž bude míti tendenci tímto způsobem reagovat na odhodnocení Kč.

**Slavný pohřeb Gömbösův.**

Maďarské hlavní město bylo ve znamení smutku pro zemřelého ministerského předsedu Gömböse. Do Budapešti přibylo několik set delegací ze všech částí země, aby se zúčastnily pohřebních slavností. V ulicích vlají nesčetné smuteční prapory a už od časných hodin ranních byly obsazeny po obou stranách hustým špalírem ulice, jimiž povede kondukt na cestě z parlamentu na hřbitov. Ve všech veřejných úřadech a na školách je volno.

V kupolové síni parlamentu zaujali místa pod katafalkem říšský správce Horthy, šéfové zahraničních delegací, mezi nimi v zastoupení krále a ministerského předsedy italského italský ministr zahraničí hr. Ciano, v zastoupení německého říšského kancléře Hitlera ministr Goering, rakouský spolkový kancléř Schuschnigg a vysocí maďarští hodnostáři.

Smuteční obřady provedl evangelický biskup Raffay. Poté ujal se slova zástupce ministerského předsedy Darányi a v uchvacující řeči vzpomněl života a díla zemřelého ministerského předsedy; skončil slibem, že v jeho duchu bude dále pracovati.

**Konjunktura ve Švédsku.**

Ve Švédsku pokračuje vývoj konjunktury tak příznivě, že se uvažuje o omezení veřejných zakázek, aby se zamezilo přehánění cen. Vývoz za sedm prvních měsíců letošního roku je proti stejné době loňského roku o 16 proc větší. Vývozní ceny se za stejnou dobu zvýšily o 7 proc., dovozní jen o 2 proc. Zvlášť dobře se vyvíjel vývoz dřeva, buničiny a papíru. Dnes je již čtyřikrát větší, než býval kdysi hlavní vývoz rud.

**Velká úroda bavln v anglických koloniích.**

Anglické kolonie Tanganyika, Uganda a Kenya oznamují rekordní čísla o letošním vývozu bavlny, což ani nepřekvapuje, když pěstování bavlny je v Americe omezeno státem. Doposud měla největší prospěch ze státních omezení vždy zahraniční konkurence.

**Vůdce arabských povstalců padl u Betléma.**

Potvzuje se nyní, že v boji u Betléma byl zabit vůdce povstalců Aasi.

**Na Dálném východě zase klidněji.**

Maršál Čankajšek přijal japonského velvyslance Kavagoe. Není známo, čeho se týkala tato rozmluva. Central News oznamují, že situace stala se opět normální v důsledku toho, že byla demobilisována provinční miliční vojska.

**Dohoda japonsko-čínská.**

Rozmluva generála Čankajšeka s japonským vyslancem Kavagoe skončila dohodou, podle níž budou znovuzahájena jednání o vyjasnění poměru japonsko-čínského. Výsledkem této porady je značné uvolnění napětí mezi oběma státy, které bylo zejména v posledních třech nedělích velmi silné.

**USA volí.**

Volební boj ve Spojených státech severoamerických nabývá na intensitě a stává se ostřejší. Obě strany, demokrati i republikáni, činí vše, aby dosáhly maxima působnosti na voliče a tak se v minulých dnech sehrál boj o to, kdo získá pro svou propagandu populárního boxera Jacka Dempseye. Přes to že, Landon učinil vše, aby slavného boxera získal, podařilo se to jeho protivníkovi Rooseveltovi. Dempsey nyní agituje pro Roosevelta, a to tak, že při boxerských zápasech, při kterých funguje jako rozhodčí, pronáší krátkou agitační řeč pro Roosevelta. Landon se snaží získáním několika významných hollywoodských hvězd paralysovati tuto propagační akci Rooseveltovu, která je dle správ listů účinná.

## Různé zprávy.

**Farář ze Severního pólu.**

Severní pól má rovněž svého faráře! V pravdě však tento dobrý duchovní nesídlí přímo na Severním pólu, kde by ostatně neměl komu kázat, nýbrž v Poudslnlet, v zemi Balfin, kde stojí kostelík. Severnímu pólu nejbližší. A tento farář zavítal do Říma a

---

**V. Pelant.**

## Les.

Pestrolistý les se chvěje,
že už podzim přichází,
že mu všechno listí vydře,
na vše strany rozhází.
  Krátkou dobu ve svém hávu
  jásal, rosť, pyšně se skvěl,
  hmyz, živočich, ptačí havěť
  pod ochranou svou í měl.
Leč už ptactvo v četných houfech
odtáhlo v stranu jinou,
loučejíc se z domovem svým,
kynulo: „na shledanou!“
  Přejde podzim, přijde zima,
  lesa roucho stržené
  přikryje koberec bílý,
  mráz se lesem prožene.
Až se opět vrátí jaro,
les přivítá ptactvo zas,
živým tvorstvem zahemží se,
vhostí se doň život, jas.

byl pápežem přijat v audienci v Castel Gondolfo. Duchovní svatému Otci popsal svoji farnost, jež čítá 140.000 čtverečních kilometrů při zalidnění jednoho obyvatele na 960 kilometrů, ponořených po šest měsíců v hlubokou temnotu. V jedné farnosti bydlí 108 katolíků, kterým podal za minulý rok 6.000kráte tělo Páně. — Farář ze Severního pólu přinesl papeži darem herbář sestavený z nejvzácnějších polárních rostlin. Obdobné herbáře byly však již dříve do vatikánských archivů přineseny misionáři ze severských krajů, jakožto pokorná svědectví nesnadných misií katolických.

**Odvážlivci, kteří zahynuli málo slavně.**

Kapitán Godefroy Hindle na příklad, důstojník kanadské armády, střílel po dobu dvou roků lvy v jihoafrických houštinach. Zastřelil celkem 25 lvů, aniž by byl sám utrpěl nejmenšího zranění. Když se vrátil do Montrealu, navštívil jednoho dne svého bratra a malý psík švakrové ho kousl do nohy. Úspěšný lovec lvů zemřel následkem kousnutí malého psíka, který byl zachvácen vzteklinou.

Anglický letecký poručík Henry Standford, jenž ve válce vykonal šedesát letů nad armádou nepřátelského vojska, aniž by byl zraněn, ačkoli jeho letadlo mělo četné stopy střel, spadl na statku svého otce s houpačky, utrpěl zlomeninu dolní lebeční kosti a zemřel.

Maďarský magnát Viktor Szechenyi se účastnil lovecké výpravy v afrických pralesích s velkým úspěchem. Když si jednoho dne vyšel na lov na zajíce na svém statku, klopýtl nešťastně a celý náboj pušky, vystřelil si do prsou.

Nejproslulejší anglický alpinista Jiří Whitney, jenž podnikl nebezpečné výstupy též na Kavkaze a v pohoří Himalaja, klopýtl, když po své přednášce se světelnými obrazy sestupoval s podia a zemřel následkem zranění, které si utržil při pádu.

Americký artista Wiliam Leach upozornil na sebe tím, že se dal uzavříti do dubového sudu a s ním zřítil se s vodopádu Niagara. Jeho smělý pokus se vydařil, aniž by byl utrpěl na zdraví. Když však Leach se vracel domů po představení v Brisbane, spadl do příkopu, v jehož bahně se udusil.

Známý i u nás „železný král“ Breitbar, jenž ohýbal v rukou silné železné tyče a vynikal neobyčejnou silou, zemřel nepatrným zraněním od zrezavělého hřebíku.

**Dům ze skla.**

Je v Toledu ve Spojených státech, má tři patra a devětatřicet místností; k jeho stavbě bylo použito po prvé výhradně cihel ze skla, majících uvnitř dutý a vzduchoprázdný prostor, vzdorujících znamenitě horku i chladu. Protože tento materiál nepropouští vzduch, bylo třeba zavést v celém domě zvláštní ventilaci, aby jednotlivé místnosti, v nichž není oken, byly zásobovány dostatečně potřebným vzduchem. Tento nedostatek vynahrazuje skvěle neobyčejná světelnost všech prostor a snadné vytopení. Výhodou je rovněž, že obyvatelé tohoto nového domu, jímž je v Americe kdekdo nadšen, jsou ušetřeni velkých výdajů za osvětlení a otop. Protože skleněný stavební materiál je levnější než dosavadní, bude ve stavbě skleněných domů pokračováno.

**Hrst zajímavostí.**

3 miliony krychlových metrů štěrku přináší ročně Rýn z Alp do Bodamského jezera. Podle výpočtů geologů vymizí takto Bodamské jezero za 16.000 let.

*

5.000 včel bez žihadel bylo dopraveno z Rhodesie v jižní Africe do Anglie letadlem. Angličané je chtějí zdomácniti ve své zemi, ježto prý dávají mnohem více medu než naše.

*

354 vajec do roku snáší slepice-rekordmanka Lady Eglatine v Australii.

*

Fingalova jeskyně v Hebridách (ostrovy v Jižním moři) jest jedinou jeskyní na světě, v níž vítr a vlny vyluzují hudební tóny.

*

V Německu nahrazují olověné trubky u vodovodů porculánovými. Porculán není o nic dražší a ze zdravotních důvodů mnohem bezpečnější.

*

8 milionů občanů Německa žije z řemesla; v Třetí říši je 1,6 mil. živnostenských podniků.

*

V Číně je ženám zákonem zakázáno užívati tyčinek na rty, dát si udělat trvalou ondulaci, tančiti s cizím mužem a choditi na boso.

*

Chinin byl objeven před 300 lety.

76.

i v tazích Miladiných. Napřed oheň zapálil její líce, potom však zbledla a očima stranou zatěkala.

„Pane barone, nevěřím, že byste se mnou chtěl žertovati,“ povídala vážně. „Kdyby nás někdo spatřil státi pohromadě, vyrojí se hejno pověstí, které neuškodí vám, ale mně.“

„Dovolte slečno mám snad tak špatnou pověst, že by moje přítomnost ve vaší společnosti byla pro vás tolik nebezpečná? Včera jste takovou obavu nepro jevila, rovněž dnes ve společnosti strýce jste nijak nejevila přede mnou strach, až teprve teď jste si vzpomněla, že se to nehodí, abyste se mnou stála. Vysvětlete mi to laskavě a propustím vás.“

„Milerada. Včera bylo naše setkání náhodné a jaksi přirozené, odpoledne jste byl s panstvem, ale teď jste přišel zúmyslně. I kdyby nikdo nepojal podezření, mé svědomí mi praví, že nesmím připustit takové schůzky, jež by dříve či později staly se mi pramenem utrpení.“

S jakousi prostou důstojností pronášené důvody rozčilovaly Artura. Přišel, aby se s ní pobavil, tušil v ní duchaplnou bytost a hádal, že se mnoho tají za jejím zjevem, co je skryto všednímu pozorovateli, co však stojí za to, aby odhalil. Díval se až dosud na ni očima mladého muže, který téměř stále

73.

U zámecké brány nabídl hraběnce rámě a vedl ji zvolna po schodech do jejích komnat, odkudž se po chvíli vracel. Seběhl po schodech a stanuv chvíli nerozhodně u brány, zamířil rázně do parku. Maličko čelo svraštil a jeho zrak se pozorně upíral ku předu, jako by po konci pátral. Uhaslou cigaretu držel mezi prsty levé ruky a pravou pošvihoval holí, prozrazuje jakési niterné rozčilení. Široká trávníková prostranství ustupovala anglickému parku se skupinami starých stromů, které vrhaly dlouhý stín a tvořily houštiny a zákoutí, odkudž nebylo ani k zámku, ani k zelinářské zahradě viděti.

Čím blíže k zelinářské zahradě přicházel, tím volněji šel a tím častěji se ohlížel. Nikoho nespatřil. Ani dělníků dnes neviděl a pouze ze zelinářské zahrady slyšel hovor pracujících. Došel až nablízko onoho místa, kde před chvíli s tetou a strýcem seděl a zastavil se. U skleníku stál zahradník, ostříhávaje cosi a opodál klečíc nalézala se Milada. Cosi sázela v pařeništích a občas hlavu zvenuvši, na cosi se otce tázala. Byla již převlečena a bílý šátek na hlavě chránil její tvář před úpalem. Nemohl postřehnouti, co mezi sebou hovoří a zmocňovala se ho nervosní netrpělivost. Chtěl již vykročit, když vtom se Milada napřímila a k otci se blížila. Okam-

Roku 1636 užil jej po prvé soudce Don Francisco Lopez de Pornizares. O osm let později věnoval jej krabici manželce vicekrále kněžně Cinchona, od níž odvozuje svůj název. Patří mezi nejrozšířenější léky.

*

První podzemní dráha na evropské půdě byla vystavěna před 40 lety, roku 1896 v Budapešti.

## Ženská hlídka.

### O americké rodině.

O Americe se již dlouho tvrdí, že spěje k matriarchátu (vláda žen). Matriarchát (nebo také matrimoniát), není, jak se má často za to, jistý druh státu Amazonek V ideálním matrimoniátu žijí ještě některé indiánské kmeny, o nichž nelze ani zdaleka říci, že by tam ženy vládly nad muži. Ovšem, právé tak je tam neznámým zvyk, aby silnější, t. j. muž, vládl slabší ženou. Indiáni stále přiznávají ženám řadu práv, o kterých se Evropankám ani nesnilo.

Matriarchát pochází z dob, kdy nebylo rodiny, pohlavní svazky byly úplně volné a následkem toho dítky musely nevyhnutelně náležeti matce, nikoliv otci, jehož většinou ani nepoznaly. Když se utvořila rodina, muž převzal úlohu ochránce a lovce, zatím co žena si ponechala správu domova. Oženil-li se muž, nastěhoval se k ženě do jejího domu, kde však ona stále zůstala paní. V celé řadě primitivních kmenů a zvláště mezi Indiány nebyla žena nikdy soukromým vlastnictvím muže, jak je tomu dodnes v Evropě. Chová-li se muž hrubě a ženě ubližuje, Indiánka vezme jeho majetek a položí jej před dveře chaty. Od toho okamžiku přestává býti jejím manželem, a přestává míti domov u ní. Někdy stačí, když žena položí na práh mužovy trepky nebo jinou obuv.

Americká povaha se od evropské liší právě tím, že převzala mnoho indiánských prvků.

Americký muž má k ženě poměr zcela jiný, než Evropan. Vliv půdy a praobyvatelů se projevil i v americké morálce. Proto Američan stále kolísá mezi evropskými zásadami a původními domorodými zvyky a svým sklonem k matriarchátu zůstává jedinečným typem mezi civilisovanými národy. K tomu, aby matriarchát provedl, nemá dostatek síly, protože nosí v sobě ještě dědictví evropské morálky, ale k tomu, aby do důsledku provedl na americké půdě evropské zásady, nemá odvahy.

Kromě toho si Američané svých žen až do nedávné doby velmi vážily. To má také svůj dobrý důvod. První přistěhovalci trpěli nedostatkem žen a stali se pyšnými na každou ženu, již získali. Předcházeli si ji, přiznali ji různé výhody Americké zákonodárství je vybudováno silně ve prospěch ženy. Během let se proto stalo, že americká žena se stala mnohem svobodnější, vyspělejší a rozumnější, než její evropská sestra.

Krise americké rodiny spočívá tedy v problému: vrátiti se k domorodému matriarchátu, nebo provésti do důsledku cizí, evropský patriarchát? Provésti do důsledku morálku indiánskou nebo evropskou? Americká žena se již rozhodla pro první z nich. Ale americký muž bude ještě velmi dlouho na vahách.

L. Černá.

## Hospodářský zpravodaj.

### Krmení jadrných krmiv hovězím dobytkem u malozemědělců.

Krmení jadrnými krmivy u malozemědělců není dosud tak rozšířeno, jak bylo by si přáti v zájmu chovatelů samotných. Sděluji zde své zkušenosti a názory v tomto směru. Největší dávky jadrných krmiv zkrmuji v zimních měsících; i v letní době, zvlášť když jest zelené krmivo příliš mladé, a pak když jest přestárlé, dřevnaté a musí se ať již z jakéhokoliv důvodu zkrmovati, přidávání jadrných krmiv jest velmi dobré.

Dávku jadrných krmiv sestávající z otrub, šrotu ječného, případně v dnešní době žitného, a ovsa dávám v zimní době v množství 1—2½ kg na kus

### CENY OBILÍ.

Záznam 10.X. soukromého obchodu—zač kupuje.

| | | |
|---|---|---|
| Žito | zl. 15.25 | za 100 kg |
| Pšenice | „ 21.75 | „ |
| Ječmen | „ 17.75 | „ |
| Oves | „ 13.75 | „ |
| Hrečka | „ .— | „ |
| Proso | „ .— | „ |
| Řepák | „ 33.50 | |
| Hrách | „ .— | |
| Fasole | „ 21.00 | „ |
| Mák | „ 83.00 | |
| Jetel | „ 90.00 | |

74.

žik spolu hovořili, potom však Milada zamířila k bytu. Popošla asi dvacet kroků, když se znovu otočila.

„Mám snad taky pustit sprchu na pelargonie?“, volala na otce.

„Také můžeš, jenom ne příliš mnoho. Hlavně canny potřebují vodu.“

„Dobře, podívám se na všechno.“ Zanotovala si nějaký popěvek a zmizela za zelení, kryjící zahradníkův domek.

Artur se otočil a rychle popošel nazpět. Z hovoru seznal, že půjde Milada místo otce pouštět vodu na skupiny květin, které se nacházely blíže zámku a rozechvěně hledal místo, kde by se s ní setkal. Postavil se za ostrou zatáčku stezky a skrze lupení se díval, až se objeví. Čekal asi deset minut, když spatřil její postavu mihnouti se ve stínu. Šla rychle a její nohy, jako by se ani země nedotýkaly.

Když spatřila mladého barona, ulekla se sice, ale neztrácejíc rozvahu, šla mu vstříc a přímo se naň dívala. Patřil na ni roznícenym zrakem a kolem rtů poletoval mu významný úsměv.

„Jsem šťasten, že se s vámi opět setkávám,“ pravil přátelsky. „Kam spěcháte?“

„Jdu za tatínka pustit sprchy na květiny a chvátám,“ pravila zdrželivě. Zastavila

75.

se sice, ale to jen proto, že zastoupiv jí cestu, donutil ji, aby také stanula.

„Pochybuji, že máte takový chvat. Ostatně mohu jíti s vámi, doufám, že vám vaše práce nebude tak dlouho trvati.“

„Mám toho ještě mnoho, ani nevím, budu-li dnes hotova.“

„Slečno Milado, naučila jste se od mamsel Niny lháti?“, tázal se s ironickým úsměvem.

Zapálila se jako divoký mák a její hlava se sklonila. Ale hned ji hrdě zvedla a podívala se naň hněvivě.

„Pan baron mě snad považuje za podobnou mamsel, a to proto, že ona je Francouzka a já že byla ve Francii.“

„Ach ne, proto ne, ale opravdu jste si zalhala. Byl jsem bezděčným svědkem, když jste s otcem hovořila a v tom hovoru nebylo o nějaké jiné práci řeči. Nu, teď mi věříte, že? Ostatně k vašemu upokojení dodávám, že vím, proč jste se ke lži utekla. Nepřála jse si, abych vás doprovázel, a proto také vaše malé provinění omlouvám a za trest vás svou přítomností pozlobím. Arci v případu, že jsem vám hodně nepříjemný, odejdu hned. Buďte upřímná a řekněte mi to bez obalu.“

Veliké rozpaky objevily se ve zracích

a den a sice řídím to podle druhu dobytka a podle užitkovosti.

Mladému dobytku dávám ½ až 1 kg ovsa celého a nápoj s otruby a soli kuchyňskou.

Vše, dávám smíchané ve stavu suchém vždy před krmením a to z toho důvodu, že dobytek jest nucen vlastní slinou krmivo navlhčiti, pomalu tudíž žráti a toto pak bývá lépe využitkováno, takže nepřijde nic nazmar, jako když se tímto posypávají zbytky krmiva objemného.

Mimo to u dobytka jeví se potřeba otírati jazyk o drsné předměty a tím, že vylizují šrot, neb jiné krmivo, do kterého vždy přidávám trochu soli, současně vyčistí si znamenitě žlab, takže zbytky krmiv objemných ve žlabě jim nekysnou a se nekazí a toto také s větší chutí požírají.

Množství a druh jadrných krmiv podávaných hovězímu dobytku odvislý jest od jejich ceny a od pohotovosti v hospodářství vyrobených krmiv.

Při sestavování krmných dávek musíme si počínati, zvlášť v nynější době, velice obezřetně a hlavně omeziti nákup drahých krmiv, neboť bychom se výsledku příznivého nedopočetli.

### Hubte myši!

Z nejrůznějších míst docházejí zprávy o velikých škodách, které působí myši, jež se letošního roku silně rozmohly. Na některých místech zničily úplně strniskové jetele; hospodáři naříkají: ani síti nemůžeme, myši to sežerou!

Proti myší záplavě jest nejúčinnější jeden prostředek: bezohledný boj všech hospodářů, až do úplného vyhubení!

Tento boj musí býti trvalý a soustavný, jinak jeho výsledky nejsou úplné. Jestliže v hubení na chvíli přestaneme, množí se myši znovu dál. A rovněž není-li boj soustavný, neprovádí-li jej všichni hospodáři, přejdou myši s pole, na němž nejsou hubeny, na pole od myší vyčištěné.

Prostředků k hubení myší jest dosti a každý hospodář již vyzkoušel, co se mu osvědčuje. — A nemáme-li po ruce žádný chemický prostředek, může myši i hubiti mechanicky, košťaty a pod. za pluhem orání.

Je na hospodářích, aby se dali do boje proti myším a hubili je na všech polích. Je to práce, která se každému mnohonásobně vyplatí.

## Z Chmelného trhu.

### Chmel.

V uplynulém týdnu byla v oblasti žatecké neobyčejně čilá nákupní činnost, neboť bylo vykoupeno na 25.000 centů chmele. Počítá se, že celkem je již v oblasti letošní sklizeň ze tří čtvrtin vyprodána. Zájem byl především o zelené zboží; za prima chmele dosáhly ceny výše přes 1000 Kč. Ale také střední chmele byly hledány a doznaly cenového zlepšení. Proti době před týdnem zpevnily ceny o 50 až 100 Kč, při čemž jakosti ještě dále postupují. Dnešní ceny při velmi pevném smýšlení pohybují se od 600 do 1025 Kč za 50 kg. Pod 600 Kč není dnes chmel k dostání. Kupoval se ponejvíce pro cizinu, ale také pro potřebu domácích pivovarů. Veřejná známkovna chmele v Žatci ověřila a vyexpedovala dosud 40.000 centů po 50 kg žateckého chmele sklizně 1936. Ve skladištích obchodníků v Žatci je 90.000 až 100.000 centů žateckého chmele letošní sklizně.

Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 5 zl. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.